

Jauns likums par jaunuzņēmumiem padara Latviju par ideālu vietu uzņēmējdarbības uzsākšanai

Jauns normatīvais akts par jaunuzņēmumiem padara Latviju par ļoti pievilcīgu vietu uzņēmējdarbības uzsākšanai, piedāvājot nodokļu atvieglojumus uzņēmumiem un to darbiniekiem.

Kopš 2017. gada 1. janvāra spēkā ir Jaunuzņēmumu darbības atbalsta likums, kas sniedz dažādas priekšrocības Latvijā reģistrētiem jaunuzņēmumiem, padarot šo Baltijas valsti par ļoti konkurētspējīgu vietu ES, kur reģistrēt jaunuzņēmumu.

Lielākā daļa valdību izvēlas atbalstīt savus jaunuzņēmumus, nodrošinot dažādas grantu programmas un riska kapitāla ieguldījumus. Savukārt, īpašie nodokļu atvieglojumi, kā, piemēram, Latvijas jaunajā likumā paredzētie, ir retums.

Kādi kritēriji tiek izvirzīti jaunuzņēmumiem?

Normatīvā akta mērķis ir veicināt jaunuzņēmumu veidošanu Latvijā, sekmējot pētniecību, ka arī inovatīvu ideju, produktu un procesu izmantošanu saimnieciskajā darbībā.

Saskaņā ar likumā ietvertu definīciju, jaunuzņēmumus ir:

'kapitālsabiedrība ar augstas izaugsmes potenciālu, kuras pamatdarbība ir saistīta ar mērogojamu biznesa modeļu un inovatīvu produktu izstrādi, ražošanu vai attīstību'.

Lai arī likums nenosaka, kas ir saprotams ar „augstas izaugsmes potenciālu”, likumā paredzēto atbalsta programmu saņemšanai uzņēmumam ir jāatbilst noteiktajiem kritērijiem, piemēram:

- Jaunuzņēmums veic komercdarbību pirmos piecus gadus kopš tā reģistrēšanas komercreģistrā (uzņēmumi, kuri tika reģistrēti pirms šī termiņa, pieteikties nevar),
- Jaunuzņēmuma ienēmumi no saimnieciskās darbības pirmajos piecos gados kopš tā reģistrēšanas komercreģistrā nav sasnieguši 5 000 000EUR,
- kvalificēts riska kapitāla investors iegulda vismaz 30 000EUR jaunuzņēmuma pamatkapitālā katru atbalsta pieteikuma iesniegšanas gadu, utt.

Saskaņā ar likumu *kvalificēts riska kapitāla investors* ir:

1. Alternatīvo ieguldījumu fonds (AIF), kas ir reģistrēts Latvijā atbilstoši Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likumam, vai
2. Ārvalstu juridiska persona, kas ir reģistrēta citā valstī atbilstoši līdzvērtīgam normatīvajam regulējumam par alternatīvo ieguldījumu fondu reģistrēšanu un pēdējo triju gadu laikā veikusi agrīnās stadijas riska kapitāla ieguldījumu vismaz trijās komercsabiedrībās, un investīciju apjoms katrā sabiedrībā sasniedza vismaz 30 000 EUR. Jo vairāk, katrā sabiedrībā veikto investīciju apjoms nedrīkst pārsniegt 200 000 EUR, bet investora līdzdalība nedrīkst pārsniegt 20 procentus no komercsabiedrības pamatkapitāla.

Atbalsta programmas un nodokļu atvieglojumi 5 gadu laikā

Līdz ar jaunuzņēmumu definīcijām un to īpatnībām likumā ir paredzēti jaunuzņēmumu atbalsta pasākumi, piemēram:

- atbalsta programma augsti kvalificēto darbinieku piesaistei,
- atbalsta programma fiksētā maksājuma veikšanai, vai
- iedzīvotāju ienākumu nodokļa samazinājums un uzņēmumu ienākuma nodokļa samazinājums, un visas programmas ir pieejamas jaunuzņēmumam pirmos piecus gadus kopš tā reģistrācijas dienas.

Atbalsta programma fiksētā maksājuma veikšanai ļauj darba devējam aizvietot sociālās apdrošināšanas iemaksas, kas ir veicamas par darba ņēmēju, ar fiksēto maksājumu divu minimālo sociālās apdrošināšanas iemaksu apmērā neatkarīgi no darba algas apmēra. Tādējādi, darba devējam būs jāsamaksā tikai aptuveni 250 EUR, kas veido aptuveni 21% no darba algas 1200 EUR vai 6% - no 4000 EUR. Salīdzinājumam – Lietuvā tie ir 54% no algas apmēra.

Turklāt saskaņā ar likumu jaunuzņēmums var pieteikties atbalsta programmai, lai piesaistītu augsti kvalificētus darba ņēmējus ar doktora vai maģistra grādu, vai ar darba pieredzi, kas pārsniedz 5 gadus. Saskaņā ar šo programmu, visi darba ņēmēju sociālie un personas nodokļi tiek segti no valsts līdzekļiem, un viņi saņem visas sociālos labumus.

Likums ne vien paredz jaunuzņēmumu atbalstu, bet arī ietver garantijas šāda jaunuzņēmuma darbiniekiem. Tā, jaunuzņēmuma darbinieki ir atbrīvoti no iedzīvotāju ienākuma nodokļa samaksas, bet šis atvieglojums tiek ierobežots ar fiksēto maksājumu, kas tiek ieturēts no darbiniekam izmaksātās darba algas.

Jo vairāk, jaunuzņēmumam ir tiesības uz uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaidi līdz 100 procentu apmēram. Atlaidi 100 procentu apmērā piemēro, ja netiek sasniegts *de minimis* atbalsta sliekšnis. Atlaidi nevar piemērot uzņēmumu ienākuma nodokļa daļai, kas aprēķināta par:

1. izdevumiem, kuri nav saistīti ar saimniecisko darbību;
2. izveidotajiem uzkrājumiem;
3. soda naudām un līgumsodiem;
4. maksājumu nerezidentam, no kura bija jāietur, bet netika ieturēts uzņēmumu ienākuma nodoklis;
5. izdevumu daļu, kas radusies sakarā ar aktīvu pārvērtēšanu;
6. zaudētu parādu summu, kura neatbilst likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" noteikumiem;
7. saņemtā pakalpojuma vai preces vai arī sniegtā pakalpojuma vai preces vērtības un tirgus vērtības starpību.

SERGEJS PETROVS
ZVĒRINĀTS ADVOKĀTS,
PARTNERIS

(+371) 67 313 315

SP@NJORDLAW.LV